

Студент 4 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ОРГАНІЗАЦІЯ СКЛАДСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Анотация. Розкрито сутність та значення складського господарства. Розглянуто структуру та завдання складського господарства. Розглянуто основні операції, які проводяться на складі, технічне оснащення складу та напрями вдосконалення складського господарства.

Аннотация. Раскрыты сущность и значение складского хозяйства. Рассмотрены структура и задачи складского хозяйства. Рассмотрены основные операции, которые проводятся на складе, техническое оснащение склада и направления совершенствования складского хозяйства.

Annotation. The essence and meaning of warehousing was disclosed. The structure and tasks of warehousing were considered. The basic operations that are held in stock, technical equipment and storage areas for improvement were described.

Ключові слова: складське господарство, склад, виробництво, контроль, оснащення, організація.

Сучасна ринкова стратегія розвитку економіки передбачає збалансований розвиток усіх галузей господарства – як галузей матеріального виробництва, так і їх інфраструктури. До галузей інфраструктури складського господарства відносять такі галузі, які забезпечують зберігання та доставку продукції. Складське господарство є найважливішою частиною будь-якого підприємства, оскільки безпосередньо впливає на хід виробничих процесів. Значна кількість матеріальних цінностей проходить саме через склади, тому вони відіграють значну роль в організації підприємства.

Варто зазначити, що дослідженнями в даній сфері займалися такі вчені, як: Дибська В. В., Нечаєв Г. І., Кузьміна Т. С., Демічев Г. М., Неруш Ю. М. Їх роботи спрямовані на вивчення складського господарства не просто з погляду "складу й матеріалів", а як складної логістичної підсистеми [1].

Мета статті – дослідження підходів до організації складського господарства.

Актуальність вибраної теми обумовлена низкою певних проблем в організації складського господарства, серед яких слід виділити такі: відсутність комплексних автоматизованих систем управління складом та персоналу з необхідною кваліфікацією для роботи та підтримки цих систем; значні витрати на утримання та обслуговування складських приміщень; вплив валютних коливань на вартість товарно-матеріальних цінностей, особливо тих, що імпортуються з-за кордону; залежність деяких видів підприємств від таких факторів, як "мода", науково-технічний прогрес, певні уподобання значної категорії населення та інші людські фактори.

Логістика – це процес планування, реалізації і контролю технологічно й економічно ефективних операцій накопичення, зберігання, транспортування та передачі сировини, напівфабрикатів, готової продукції і відповідної інформації від місця виробництва до місця споживання з метою максимального задоволення вимог споживача [2]. Отже, предметом логістичного управління є різні матеріальні та інформаційні потоки, і керування запасами продукції. Переміщення матеріальних потоків у процесі виробничо-господарської діяльності неможливо без тимчасового зберігання матеріальних ресурсів чи готової продукції в певних місцях, і цим місцем є різноманітні склади.

Сучасний склад – це складний об'єкт, як з технічної, так і з управлінської точки зору. Склади є матеріально-технічною базою основних учасників логістичної системи, через яку проходить матеріальний потік. Склади створюються для тимчасового накопичення запасів із метою своєчасного постачання виробництва необхідними матеріалами та комплектуючими або споживача – готовою товарною продукцією [3].

Складування – це логістична операція, що полягає в утриманні запасів учасниками логістичного каналу і забезпечує збереження запасів, їх раціональне розміщення, облік, постійне оновлення та безпечні методи роботи [4].

Основними завданнями складського господарства є:
організація постійного і безперервного забезпечення виробництва відповідними матеріальними ресурсами, а збуту – готовою продукцією;

скорочення витрат, пов'язаних зі здійсненням складських операцій;
комплектування матеріальних ресурсів та готової продукції;
підбір, сортування, дозування та інші операції підготовчого або заключного характеру;
забезпечення зберігання матеріальних ресурсів та готової продукції;
управління товарними запасами.

Розрізняють такі функції системи складського господарства [3]:

постачання виробництва;
збереження балансу (функція вирівнювання);
зберігання;
перетворення;
надання сервісних послуг.

Система складування – це певним чином організована сукупність взаємозалежних елементів, що забезпечує оптимальне розміщення матеріального потоку на складі [4].

Необхідність у складах існує на всіх стадіях руху матеріального потоку, починаючи від джерела сировини і

Структура складського господарства залежить від специфіки діяльності підприємства: характеру виробничого і господарського процесів, типу виробництва та організації системи збуту, номенклатури і обсягу продукції. Узагальнена структура складського господарства підприємства зображена на рисунку.

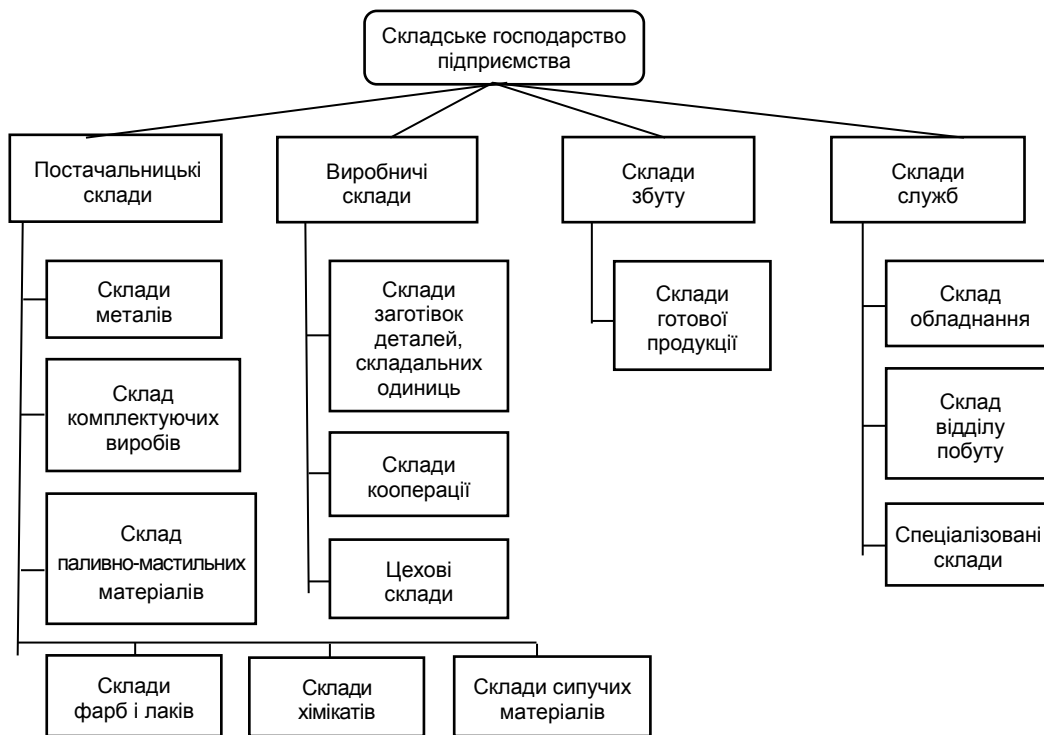

Рис. Структура складського господарства [5]

Структуру системи складування утворюють техніко-економічна, функціональна та підтримуюча підсистеми. Техніко-економічна підсистема складається із сукупності елементів, що характеризують технічні та технологічні параметри складського приміщення та обладнання, види товароносіїв. Серед них розрізняють:

- а) складовані вантажні одиниці – вантаж, скомпонований і сформований на зовнішніх товароносіях;
- б) будівлі та споруди, які призначені для складування і розрізняються за конструкцією та кількістю поверхів (закриті, напівзакриті майданчики, відкриті майданчики, багатопверхові, одноповерхові висотою до 6 м, висотні, висотно-стелажні, з перепадом висот);
- в) підйомно-транспортне обладнання – технічні засоби, призначені для переміщення вантажу на території складу.

Елементи функціональної підсистеми визначають процес вантажопереробки на складі. До них відносяться:

- а) вид складування – єдність технологічного устаткування, призначеного для складування вантажу зі способом розміщення товарів на складі й їх зберіганням;
- б) система комісіонування – комплекс операцій із підготовки, відбору та комплектації товарів, і їх доставки відповідно до вимог клієнта;
- в) управління переміщенням вантажів, обумовлене можливостями технологічного та обслуговуючого обладнання.

Елементи підтримуючої підсистеми надають інформаційну, правову, організаційно-економічну підтримку та інше для забезпечення ефективного функціонування складської мережі.

Технічне оснащення складів залежить від виду, форми і кількості збережених матеріалів, типу, характеру і розташування складських приміщень, а також від існуючої системи позаскладського транспортування матеріалів [6].

Склади оснащуються різними стелажими й уніфікованою тарою, мостовими кранами, кран-балками, монорейками і тельферами, конвеєрами, штабелерами, авто- й електрокарами, робоелектрокарами. У гнучких виробничих системах використовуються спеціальні стелажі, призначені для розміщення плоских і ящиківих піддонів. Такі стелажі є системою осередків по вертикалі і горизонталі, що дає змогу застосовувати кодову шифровку і засоби автоматизації вантажно-розвантажувальних робіт. Склади з цими стелажими є невід'ємною частиною автоматизовано-транспортної системи гнучкого автоматизованого виробництва. Склади також повинні бути оснащені вимірювальним устаткуванням: вагами, кружками, мірниками, лічильниками, лінійними мірами для виміру довжини, висоти і діаметрів (метрами, рулетками, штангенциркулями та ін.).

Як правило, на складах виконується великий обсяг вантажно-розвантажувальних робіт і робіт із переміщення матеріальних цінностей. До основних напрямів розвитку складського господарства відносяться:

1. Комплексна механізація та автоматизація робіт. Наприклад, для великих складів це має бути закупівля й розташування комп'ютерів, що значно буде скорочувати час виконання багатьох складських операцій та буде попереджувати різного роду витрати. Наступним етапом буде закупівля різних автокарів та завантажувачів, узгоджуючи розміри складів, це також буде економити час.
2. Поліпшення використання складських приміщень, а також організація матеріально-технічного постачання на основі оптової торгівлі, упровадження систем матеріально-технічного постачання типу "just in time", що значно зменшують обсяг складських запасів.
3. Набір висококваліфікованого персоналу та впровадження заходів із підвищення рівня кваліфікації.

4. Найм експертів із питань перевірки та постійного стеження за ринком цін, валютних коливань. Валютним коливанням, взагалі, можна приділити багато уваги, тому що, наприклад, знаючи, що через деякий час долар виросте в ціні, можна непогано заробити, якщо закупили певний товар за старою ціною.

Таким чином, було розглянуто основні аспекти організації складського господарства на сучасному етапі. Складське господарство займає ключову роль у житті кожного підприємства, адже всі матеріальні потоки проходять крізь склади. Підприємствам потрібно приділяти особливу увагу організації складського господарства.

Наук. керівн. Сисоєв В. В.

Література: 1. Кузьмина Т. С. Складское хозяйство в логистической системе / Т. С. Кузьмина. – Волгоград : Изд. "ВолГУ", 2006. – 76 с. 2. Степанов В. И. Логистика : учебник для вузов / В. И. Степанов. – М. : Проспект, 2006. – 488 с. 3. Манжосов Г. П. Современный склад: Организация и технология / Г. П. Манжосов. – М. : КИА центр, 2003. – 220 с. 4. Аникин А. Б. Логистика : учебн. пособ. / под ред. Б. А. Аникина. – М. : ИНФРА-М, 2008. – 328 с. 5. Демичев Г. М. Складское и тарное хозяйство : учебник для студентов вузов / Г. М. Демичев. – М. : Высшая школа, 2003. – 294 с. 6. Неруш Ю. М. Логистика : учебник для вузов / Ю. М. Неруш. – М. : Проспект, 2006. – 520 с.